SQL kulcsszógyűjtemény

Mező orientált -> Rekord orientált

17:55

Kell 2 új tábla: attributes (lehetséges oszlopnevek) és a record (a szétszedés utáni tábla)

```
1/a.: attributes tábla:
create table attributes (
     attrib id int primary key,
     attrib_name nvarchar(100),
     attrib type nvarchar(100)
)
1/b.: megadni a lehetséges attribútumokat (oszlopnevek a mező-or... táblából)
insert attributes (attrib_id, attrib_name, attrib_type) values
  (1, 'Last name', 'text'), (2, 'Title', 'text'), (3, 'City', 'text') --meghatározni melyik attrib_id lesz melyik oszlop
2.: records tábla (id, attrib id, attrib value (nvarchar) és összetett elsődleges kulcs)
create table employee record (
     emp id int not null,
     attrib id int not null references attributes (attrib id),
     attrib value nvarchar(500)
    primary key (emp_id, attrib_id)
)
3.: átalakítás record-orientáltba:
insert employee record (emp id, attrib id, attrib value)
     select employeeid, 1, lastname from employee field where lastname is not null
     union
     select employeeid, 2, title from employee field where title is not null
     union
     select employeeid, 3, city from employee_field where city is not null
```

Rekord orientált -> Mező orientált

```
select emp_id as employeeid,
    min(
         case --MIN helyén lehetne MAX is, a lényeg, hogy csak csak egy rekordot tartson meg
              when attrib_id=1 then attrib_value
              else null
         end) as lastname, --visszaalakítás a fix attrib id -k alapján
    min(
         case
              when attrib id=2 then attrib value
              else null
         end) as title,
    min(
         case
              when attrib id=3 then attrib value
```

```
else null
end) as city

from employee_record
group by emp_id

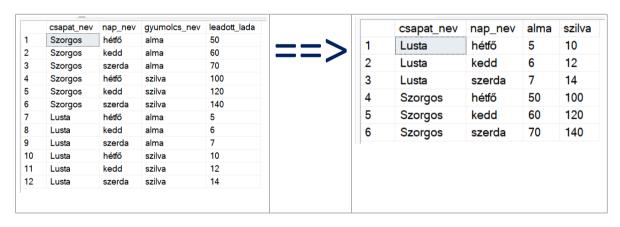
Visszaalakítás PIVOT-al:
select *

from (
select emp_id, attrib_name, attrib_value
from employee_record e inner join attributes a on e.attrib_id = a.attrib_id
) as forras
pivot (min(attrib_value) for attrib_name in ([Title], [City], [Last name])) as forras --oszlopnevek
```

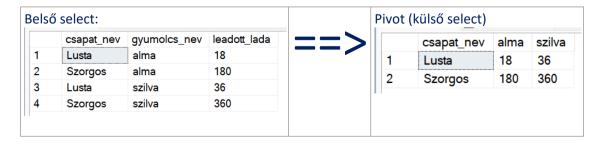
Pivot

pivot(AGGREG_FGV_AZ_ÉRTÉKEKHEZ(érték oszlop neve) for MELYIK_OSZLOP_ALAPJÁN_SZÉTSZEDNI in (ÚJ OSZLOPOK NEVEI)) as alias

```
select csapat_nev, nap_nev, pt.alma, pt.szilva
from eredm_pivot
    pivot (sum(leadott_lada) for gyumolcs_nev in (alma, szilva)) as pt
order by csapat_nev, nap_nev
```


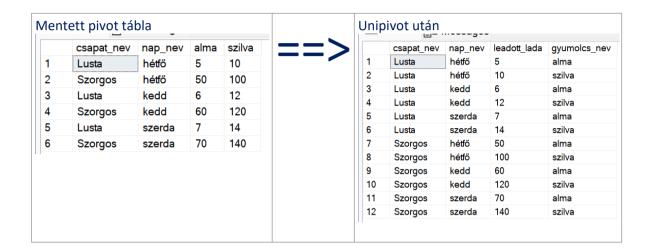
```
select * --pt.csapat_nev, pt.alma, pt.szilva
from (
    select csapat_nev, gyumolcs_nev, sum(leadott_lada) as leadott_lada
    from eredm_pivot
    group by csapat_nev, gyumolcs_nev) as forras
        --az alias (as forras) szintaktikai okból kell, hiába nincs használva, nélküle nem működik
    pivot (sum(leadott_lada) for gyumolcs_nev in ([alma], [szilva])) as pt
```


Unipivot

```
select *
from #temp
    unpivot (leadott_lada for gyumolcs_nev in (alma, szilva)) as upt
order by csapat_nev, nap_nev, gyumolcs_nev
```

unipivot (EGYESÍTETT_ÉRTÉK_OSZLOP_NEVE for EGYESÍTETT_OSZLOPOK_NEVEINEK_OSZLOPA in (KIINDULÁSI_OSZLOPOK)) as alias

Procedurális kiterjesztések

Vezérlő szerkezetek:

DECLARE: változók deklarálása. A változók neve @-tel kezdődik.

SET: explicit értékadás változónak

```
declare @i int, @eredm int
set @i = 1
```

Deklaráláskor értéket is lehet adni: declare @i int = 1, @eredm int = 0

Az első értékadásig a változó értéke NULL. A változó csak a kötegen belül látható.

```
PRINT 'szöveg': szöveg kiírása a konzolra
BEGIN...END: egynél több utasítást tartalmazó utasításblokk
IF/ELSE/ELSE IF: feltételes elágazás

if @row_Count > 1 begin
    print 'Nem jó'
end
```

WHILE/BREAK/CONTINUE: elöl tesztelő ciklus. Másféle ciklus nincs.

```
while @i < 50 begin
         set @eredm = @eredm + @i
         set @i = @i + 1
    end
RETURN: feltétel nélküli kilépés kötegből, utasításblokkból vagy tárolt eljárásból
    return @i --tárolt függvénynél vagy eljárásnál lesz jó
TRY/CATCH/THROW/RAISERROR: kivételek kezelése
    begin try
         if @row Count > 1 begin
             print 'Több, mint egy sor'
             RAISERROR ('An error occurred.', 16, 1) --hiba dobása a catch ágba
         end
    end try
    begin catch
         --a hiba táblába rakása
         select
             ERROR NUMBER() AS ErrorNumber,
             ERROR_SEVERITY() AS ErrorSeverity,
             ERROR STATE() AS ErrorState,
             ERROR_PROCEDURE() AS ErrorProcedure,
             ERROR LINE() AS ErrorLine,
             ERROR MESSAGE() AS ErrorMessage
         insert #log (time_stamp, err_num) values (getdate(), ERROR_NUMBER())
         -- VAGY csak simán print
         print ERROR_MESSAGE() -- alias ide nem kell
    end catch
    A globális @@error változó: (hibák típusára lehet szűrni vele)
    select 1/0
    if @@ERROR=8134 print '0-val osztottunk'
WAITFOR/DELAY/TIME: várakozás időtartamig vagy időpontig
     waitfor delay '00:00:10' --10 mp várakozás
GOTO <címke>: másik sorra ugrik (erre nincs példa sehol a jegyzetben)
Változó beolvasás táblából: select-en belül az oszlopokból, szűréssel
    select @prod_id = productID, @stock = unitsInStock
         from products where productName like '%' + @prod_name + '%'
    aggregáló fgv-ket is lehet használni, ha több rekord van:
    select
```

```
@salary=max(Salary),
    @row_Count=count(*),
    @emp_id=max(EmployeeID),
    @first_name=max(FirstName),
    @last_name=max(LastName)
from Employees
where (LastName + ' ' + FirstName) like ('%' + @employeeName + '%')
```

Változó mentése adatházisba:

```
update Employees set Salary = @newSalary
    where EmployeeID = @emp_id
```


Tranzakció kezelés

set xact_abort off: ez az alapértelmezés, a tranzakció nem gördül vissza rollback utasítás nélkül set xact_abort on: bármi hiba van, a tranzakció automatikusan visszagördül

begin tran: tranzakció kezdése commit tran: tranzakció végrehajtása rollback tran: tranzakció visszagörgetése

end tran NINCS!!!, a fenti utasításokat bárhova beírhatjuk, nem kell sehova end tran! Mert a tran nem blokkindító!

Mivel a tran nem blokkindító, a @@TRANCOUNT-al lehet követni, hogy épp milyen mélységű tranzakcióban járunk.

A commit tran és rollback tran mindig csak a legutóbbit görgeti vissza.

Behúzásokkal ábrázolva, hogy a @@trancount követhető legyen, de a behúzások nem blokkokat jelölnek:

```
begin tran
print @@trancount --1
begin tran
print @@trancount --2
commit tran
print @@trancount --1
rollback tran
print @@trancount --0
```


Izoláció kezelés

<u>Zárak:</u>

- Megosztott (shared, S): a SELECT-hez használt, olvasási zár
- Kizárólagos (exclusive, X): az adatmódosító SQL utasításokhoz használt zár. A tranzakció által megszerzett X típusú zárak mindig megőrződnek a tranzakció befejezéséig. Erre a tranzakció logikai egységének biztosítása céljából van szükség (az ún. lost update elkerülése céljából).
- Update (U): ideiglenes zár, melyet az adatmódosításra készülő tranzakció a szűrőfeltétel kiértékelésének idejére szerez meg. Ha a feltétel egy rekordra teljesül, akkor X típusú zárrá próbálja alakítani.

Izoláció szintek:

- Read uncommitted (más néven "dirty read"): a SELECT utasítások nem helyeznek el S zárat, ezért egy

- másik tranzakcióhoz tartozó X zár nem blokkolja az olvasást.
- Read committed: a tranzakció az olvasás idejére S zárat szerez (ha tud), majd a sikeres olvasás után azonnal megszünteti. Ezért az olvasás után nem blokkolja más tranzakciók módosító utasításait (melyhez X zár elnyerése kell). Bármilyen technológiájú kliens csatlakozik is az adatbázishoz, ez a default izolációs szint.
- Repeatable read: mint az előző, azonban az S zár a tranzakció végéig megmarad, és blokkolja más tranzakciók módosító utasításait.
- Serializable: az S zárak nemcsak az olvasott rekordra, hanem az egész tartományra a tranzakció végéig megmaradnak, ezért más tranzakciók nem tudnak a tartományba rekordokat beszúrni/törölni sem.
 Tehát a "semmiből" megjelenő vagy eltűnő rekord (az ún. phantom read jelenség) nem fordulhat elő.

Röviden:

Olvasom a rekordot, de bárki módosíthatja közben:

set transaction isolation level read uncommitted

Olvasom a rekordot, addig ne módosítsa senki, de ha már nem olvasom, bárki módosíthatja:

set transaction isolation level read committed

Olvasom a rekordot és a tranzakció végéig más ne módosítsa:

set transaction isolation level repeatable read

Olvasom és írom a rekordot, senki nem nyúlhat hozzá a tranzakció végéig:

set transaction isolation level serializable

Kurzorok

```
declare KURZOR NEVE cursor [KURZOR TULAJDONSÁGAI] KURZOR TÍPUSA for CÉL TÉBLA
```

```
declare cursor_emp cursor fast_forward for --kurzor neve és típusa
```

select employeeid, lastname, address from employees order by lastname

--a céltábla kiválasztása select-el (where, order by, group by stb..), amiben majd mozog a kurzor set @i=1 --sorszámláló

open cursor emp --kurzor megnyitása

--aktuális sor változókba töltése:

fetch next from cursor_emp into @oszlop1_valtozoja, @oszlop2_valtozoja...

--az adott kötegre érvényes (2 go utasítás között) @@fetch_status megmondja, hogy a kurzor a végére ért-e már a forrás táblának. Ha =0, akkor még nem, mehet tovább a ciklus:

while @@fetch_status = 0 begin

set @i = @i + 1 --sorszámláló

--aktuális sor változókba töltése ismét:

fetch next from cursor_emp into @oszlop1_valtozoja, @oszlop2_valtozoja...

end

close cursor emp

deallocate cursor emp --nem csak close, hanem deallocate is kell!!

Kurzor típusok:

fast_forward: gyors, csak előre menni képes kurzor. Csak a fetch next működik

scroll: szabadon mozgatható kurzor, ekkor a FETCH FIRST, LAST, PRIOR, NEXT, RELATIVE, ABSOLUTE

Kurzor tulajdonságok (opcionálisan):

global: nem csak egy kötegen belül érhető el, bárhonnan vezérelhető (a neve alapján), akár tárolt eljárásban is

local: ez az alapértelmezés, csak kötegen belül elérhető

static: a céltábla le lesz választva, a változásokat nem követi nyomon dynamic: ha a forrás tábla idő közben változik, akkor a kurzor által lekért sor is

Példák:

declare c cursor global dynamic scroll for select LastName from Employees declare c cursor scroll for select LastName from Employees

fetch prior from c into @oszlop1_valtozoja, @oszlop2_valtozoja... --előző sor visszatöltése fetch last from c into @oszlop1_valtozoja, @oszlop2_valtozoja... --utolsó sor betöltése fetch relative 3 from c into @oszlop1_valtozoja, @oszlop2_valtozoja... -- 3-al ezutáni sor betöltése fetch absolute 5 from c into @oszlop1 valtozoja, @oszlop2 valtozoja... -- 5. sor betöltése

Ablakozás

OVER: új ablak nyitása (ami egy csoport (partíció), tehát használhatóak rajta aggregáló függvények is). Az ablakok függvényeinek eredményei új oszlopokban jelennek meg.

```
select oszlop1, oszlop2, ..., függvény(oszlopN) over
     ([partition by particionálási_kifejezés] [order by rendezési_kifejezés] [rows ablak_specifikáció])
```

Habár mindhárom opcionális, de valamelyik(ek) azért kell(enek)!

partition by: sorok alcsoportjának (partíciójának) létrehozása valamilyen feltétel alapján

order by: sorok rendezése a csoporton belül rows: sorok kiválasztása a jelenlegi sorhoz képest

Egyedi ablakfüggvények, amik használhatóak itt:

FIRST VALUE, LAST VALUE(kifejezés) OVER...: a rendezett lista/partíció első/utolsó rekordjából számított kifejezés

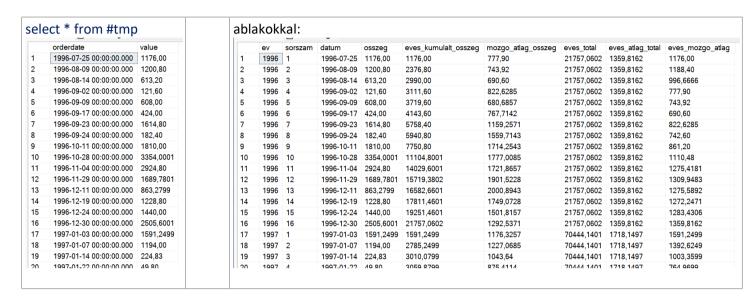
ROW_NUMBER() OVER...: a rendezett lista/partíció minden rekordjához egy futó sorszámot ad LAG(kifejezés, [offset], [default]) OVER...: a rendezett lista/partíció aktuális rekordja előtti offset számú rekord alapján számítja a kifejezést. Jól használható idősorok elemzéséhez. PERCENT RANK() OVER...: a rendezett lista/partíció minden rekordjához megadja a rendezési

feltétel alapján számított rangot, tehát a relatív pozíciót 0 és 1 közötti szám formájában

Példák:

```
select
    year(orderdate) as ev,
    row_number() over
         --készíteni egy partíciót (elemek halmazát) a dátumok évszámai alapján
         (partition by year(orderdate) order by orderdate) as sorszam, --éven belüli futó sorszám --az "as"
         elhagyható, de így jobban érthető
    cast(orderdate as date) as datum,
    value as osszeg, --a value nem egy spec változó, hanem az oszlop neve
    sum(value) over
         --éven belüli kumulált összeg. "rows between unbounded preceding and current row" -> ez a
         kifejezés sokat elmond
         (partition by year(orderdate) order by orderdate rows between unbounded preceding and current
         row) as eves_kumulalt_osszeg,
    avg(value) over
         --a 3 megelőző és 3 következő (összesen 7 sor) átlaga.
         --Pl. 4. sor mozgó átlaga: 822,62 = (1176 + 2376,8 + 2990 + 121,6 + 608 + 424 + 1614,8) / 7
         --itt nincs partition by, mert a partíciót a sorok helyzete jelöli ki
         (order by orderdate rows between 3 preceding and 3 following) as mozgo_atlag_osszeg,
```

from #tmp

Tárolt eljárások

Tárolt eljárás eldobása, ha módosítani akarjuk:

drop procedure if exists ELJÁRAS NEVE

```
Tárolt eljárás létrehozása (nem fut le, csak elmentődik, hogy van ilyen):
```

```
create procedure ELJÁRAS_NEVE
```

@employeeName nvarchar(40), --paraméterek megadása, 1. paraméter

@salaryModificationPercent float as --paraméterek megadása, 1. paraméter. Az "as" után kezdődik az eljárás!

begin try --az eljárás törzse

--bármilyen kód

end try

begin catch

--bármilyen kód

end catch

Tárolt eljárás meghívása:

execute ELJÁRAS_NEVE 'Davolio Nancy', 110 -- 2 átadott paraméter a végén

Rövidítések: proc: procedure exec execute

Visszatérési érték: output kulcsszóval create procedure ELJÁRAS NEVE

@employeeName nvarchar(40), --paraméterek megadása, 1. paraméter

@salary float output as --output kulcsszó a változó típusa után! begin

--visszatérés a dolgozó salary értékével

select @salary=salary from Employees where LastName = @employeeName end

Meghívásnál:

execute ELJÁRAS_NEVE 'Davolio Nancy', @salary = @finalValue output --output: @finalValue változó értéke változni fog, ahogy a tárolt eljáráson belül értéket kap

Saját függvények

Beépített T-SQL függvények:

A T-SQL beépített skalár értékű függvényei:

Sztring-kezelő függvények, például LEFT, LEN, CHARINDEX, CONCAT, SUBSTRING, LTRIM, REPLACE, UPPER stb.

Dátum-kezelő függvények, például GETDATE, DATEPART, DAY, MONTH, YEAR, DATEDIFF, DATEADD, ISDATE stb.

Matematikai függvények, például ABS, ROUND, EXP, RAND, LOG stb.

Konverziós függvények, például CAST, CONVERT, TRY_CAST, TRY_CONVERT, PARSE Logikai függvények: IIF, CHOOSE

- Analitikai és rang-függvények, melyek tipikusan több mint egy rekordot dolgoznak fel, például FIRST VALUE, LEAD, ROW NUMBER, RANK
- Egyéb rendszerfüggvények, például @@IDENTITY, @@TRANCOUNT, ERROR_NUMBER, NEWID, HOST_NAME stb.

A T-SQL beépített aggregáló függvényei:

Egy értékhalmaz alapján egyetlen értéket adnak vissza, a NULL értékek figyelembe nem vételével (kivéve a COUNT függvényt). Az aggregáló függvényeket OVER nélkül csak a SELECT listában és a HAVING után lehet meghívni: GROUP BY használata esetén az alcsoportokra működnek.

- A legfontosabb aggregáló függvények a SUM, MIN, MAX, COUNT, AVG, VAR, COUNT, STDEV.
- Ablakozásnál használható függvények még: (OVER előtt) FIRST VALUE, LAST VALUE, ROW NUMBER

De ezeken felül definiálhatunk sajátokat is:

Függvény eldobása, ha módosítani vagy törölni akarjuk:

drop function if exists FÜGGVÉNY_NEVE

Függvény létrehozása (nem fut le, csak elmentődik, hogy van ilyen):

Vannak megkötések, amiket be kell tartani:

- Visszatérési érték: egyetlen visszaadott érték, amely lehet skalár érték vagy tábla is lehet
- Tartalom: tartalmazhat belül deklarált változókat, lokális kurzorokat, vezérlési szerkezeteket, más függvények hívását, de <u>nem tartalmazhat olyan kódot</u>, mely módosítja az adatbázis tartalmát, vagy bármilyen mellékhatása van:
 - o UPDATE, INSERT, DELETE utasításokat
 - Nem tartalmazhatja olyan függvények hívását, melyek nem determinisztikusak, például RAND, GETDATE.
 - o A felhasználó által készített tárolt eljárások sem hívhatók.
 - o Hibakezelés (TRY/CATCH illetve RAISERROR) használata sem megengedett függvényekben
- eset: szimpla visszatérési érték
 Szintaxis:

```
create function FÜGGVÉNY NEVE (@datum datetime) --paraméter megadás itt, zárójelekben,
         nem az "as" előtt!
         returns nvarchar(50) as --visszatérési érték returns, s-el a végén!!, majd "as"
         begin --mindig begin-el kezdődik
              declare @eredm nvarchar(50) = 'Valamilyen eredmény'
              return @eredm --egy visszatérési érték kell!
                                                              --return, s nélkül!!
         end --és a return után mindig egy end-el végződik
    Függvény meghívása: (mint a többi függvényt, de kell elé a "dbo." megnevezés)
         select dbo.FÜGGVÉNY_NEVE(BirthDate) from Employees
2. eset: tábla visszatérési érték: "tábla függvények"
    Szintaxis:
         create function TÁBLA FÜGGVÉNY NEVE (@kat id int)
         returns table as --nem kell meghatározni a visszatérési típust, mert az SQL szerver ki tudja
         következtetni
         --nem szükséges sem a begin, sem az end
         return (
              select *
              from ... inner join ... on ... = ...
              where ...
              group by ...
         ) --a visszatérési érték egy jól meghatározott tábla, nem kell visszatérési értéket megadni
    Függvény meghívása: (a tábla használható a from után. Itt is kell a "dbi." tartomány kijelölés)
         select * from dbo.TÁBLA FÜGGVÉNY NEVE(BirthDate)
         where ...
         order by ...
         group by ...
```


Triggerek

Insert, update és delete esetén futnak le. Táblánként kell őket definiálni. Alapesetben a 3 előbbi művelet után, de konfigurálható úgy is, hogy előttük fusson le.

Egy táblán több, akár azonos típusú trigger is lehet, ebben az esetben a végrehajtásuk sorrendjét különféle szabályok alapján állapítják meg.

Hibakeresés céljára a triggerek tartalmazhatnak PRINT utasításokat, azonban visszatérési értékük nincs, ahogy nincsenek bemeneti paramétereik sem. Ha egy triggerben hiba történik, akkor a triggert kiváltó SQL utasítás is visszagördül.

Speciális, használható táblák a triggereken belül:

- "inserted" nevű tábla: az új rekordok, INSERT és UPDATE triggerek esetén. Ne feledjük, hogy egyetlen UPDATE, DELETE, INSERT utasítás <u>több rekord</u>ot is módosíthat!
- "deleted" nevű tábla: a régi rekordok, DELETE és UPDATE triggerek esetén

Trigger eldobása, ha törölni vagy módosítani akarjuk:

```
drop trigger if exists TRIGGER_NEVE
```

Szintaxis:

```
create trigger TRIGGER_NEVE on TÁBLA_NEVE after insert as --after, before --insert, update, delete begin -- begin-el kezdődik declare @i int select @i=count(*) from inserted --speciális tábla, ami a triggerben elérhető print 'Beszúrt rekordok száma: ' + cast(@i as varchar(50))
```

update VALAMI_AKÁR_MÁSIK_TÁBLA_NEVE set VALAMI_OSZLOP
where VALAMI_OSZLOP in (select Id from inserted) --csinálható egy Id lista a módosított
rekordokból
end -- end-el végződik

Tranzakció kezelés nem kell a triggeren belülre, mert az egész kiváltó tranzakció visszagörgetődik, ha a triggerben hiba van.